Aanvraag Implementatie zorgstandaard Destigmatisering in de langdurig ggz

Aanleiding

Bijna de helft van de Nederlanders krijgt ooit in zijn leven een psychische aandoening (inclusief verslaving). Ondanks dat psychische aandoeningen veel voorkomen, bestaan hierover nog veel vooroordelen. Om stigmatisering binnen de ggz en verslavingszorg (vz) te verminderen is in 2017 door Trimbos-instituut en Kenniscentrum Phrenos in opdracht van Akwa GGZ de generieke module Destigmatisering ontwikkeld. Deze is in 2025 aangepast en gepubliceerd onder de naam zorgstandaard Destigmatisering (zie https://www.ggzstandaarden.nl/generieke-modules/destigmatisering /introductie. De zorgstandaard geeft professionals handvatten voor het voorkomen of verminderen van stigmatisering van mensen met een psychische aandoening en/of verslavingsproblemen. Ook beschrijft de zorgstandaard wat cliënten belangrijk vinden, wat er nodig is en hoe dit georganiseerd kan worden.

Opzet project

Het Trimbos-instituut en Kenniscentrum Phrenos bereiden een implementatieproject voor met als doel om stigmatisering van mensen met psychische aandoeningen en/of verslavingsproblemen te voorkomen en te verminderen. Het project heeft een looptijd van 24 maanden en behelst de implementatie van de zorgstandaard Destigmatisering in vier organisaties in de ggz/vz. Hiervoor worden de volgende stappen gezet:

1. In kaart brengen van de **huidige situatie** binnen de organisatie / het organisatieonderdeel en **analyse van de condities en randvoorwaarden** die nodig zijn om interventies op het gebied van destigmatisering succesvol te implementeren. Hierbij maken we o.a. gebruik van de quickscan destigmatisering.

2. **Realisatie van de randvoorwaarden** / condities die nodig zijn om de interventies effectief te implementeren, zoals het inrichten van een projectstructuur en het realiseren van draagvlak binnen de organisatie / het organisatieonderdeel. Ook het volgen van een basistraining (e-learning) kan hiervan deel uitmaken. Alle organisaties stellen een **implementatieplan** op met ondersteuning van het Trimbos-instituut en Phrenos. In het implementatieplan wordt ook beschreven welke (effectieve) interventies *aanvullend op de basistraining* worden ingezet om stigmatisering te voorkomen en te verminderen, zoals de HOP (Honest, Open and Proud), Beyond the label en Bij nader inzien. Deze interventies zijn opgenomen in de Toolkit destigmatisering van Kenniscentrum Phrenos.

3. **Implementatie van de gekozen effectieve interventies**. Kenniscentrum Phrenos en Trimbos-instituut ondersteunen bij de implementatie door het organiseren van trainingen, (digitale) projectleidersbijeenkomsten en themabijeenkomsten. De activiteiten kunnen zowel gericht zijn op hulpverleners en leidinggevenden als op cliënten, naasten en de bredere sociale omgeving. De voortgang en resultaten van de activiteiten worden gemonitord door het uitvoeren van een procesevaluatie.

4. Op basis van de lessons learned wordt een **landelijke implementatiehandreiking** ontwikkeld. De implementatiehandreiking is na de afloop van het project

implementeerbaar en samen met de in de toolkit beschikbare producten toegankelijk voor de praktijk.

ZonMw-programma Langdurige Zorg

De aanvraag wordt ingediend bij het ZonMw-programma Langdurige Zorg en Ondersteuning Op weg naar implementatie in de langdurige zorg | ZonMw. Voorwaarde van dit programma is dat het project moet uitgevoerd in **voorzieningen met Wlz bekostigde zorg**. Verder vraagt ZonMw aan de deelnemende organisaties om een **de-minimisverklaring** te tekenen. Hierin verklaart de organisatie dat ze de afgelopen drie jaar niet meer dan € 300.000,- aan overheidssubsidie (staatssteun) heeft ontvangen.

Informatie voor deelnemende organisaties

Wat we vragen:

- Bereidheid om actief vanuit verschillende perspectieven (cliënten, naasten, professionals, management, beleid/bestuur) te werken aan het verminderen en voorkomen van stigmatisering.
- De organisatie stelt een projectteam samen waarin de verschillende perspectieven (cliënten, naasten, hulpverleners, leidinggevenden) zijn vertegenwoordigd. Dit projectteam ontwikkelt een implementatieplan. De directie spant zich actief in om samen met het projectteam de condities / randvoorwaarden te realiseren voor uitvoering van het implementatieplan.
- Medewerkers krijgen tijd en ruimte om de gekozen interventies te implementeren.
- De organisatie neemt deel aan de quickscan en de procesevaluatie. Een afvaardiging van het kernteam neemt deel aan de (digitale) projectleidersbijeenkomsten. We schatten op dit moment in dat het gaat om een tijdsinvestering van ca 20 dagen (exclusief het volgen van de basistraining en de implementatie van de interventies).

Wat levert het op?

- Een goede inbedding van de zorgstandaard destigmatisering en destigmatiserend werken binnen de organisatie;
- Inzicht in de sterke en verbeterpunten in de organisatie op het terrein van destigmatiserend werken én in de gerealiseerde verbeteringen door de afname van de Quickscan;
- Getrainde medewerkers, alsmede vaardigheden om een aantal interventies en werkvormen (zoals HOP, Beyond the label) toe te passen ook na afronding van het project;
- Iedere organisatie ontvangt € 10.000,- vergoeding voor deelname aan de pilot (dit bedrag is een voorlopige beraming).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

- Laura Neijmeijer (Kenniscentrum Phrenos) lneijmeijer@kcphrenos.nl tel. 06-18072427
- Aafje Knispel (Trimbos-instituut) aknispel@trimbos.nl tel. 030-2959454
- Nicole van Erp (Trimbos-instituut) nerp@trimbos.nl tel. 06-19019747 (vanaf 4 mei)